

1. Obiekt

KAMIENICA

2 Czas powstania

XIX/XX w.

3 Miejscowość

GUBIN

11 Zdjęcia rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

ul. Roosevelta 8

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo zielonogórskie

gmina Gubin

6. Poprzednie nazwy miejscowości

GUBEN

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo zielonogórskie

powiat

8. Właściciel i jego adres

Gmina Gubin o statucie miejskim

9. Użytkownik i jego adres

ZGKiM

10 Rejestr zabytków

Nr 3348

data 2.11.84

L-668/A

Nie zachował się akt lokacji miasta, jednakże wzmianka w dokumencie wystawionym w 1235 r. przez margrabiego Miśni Henryka Dostojnego wskazuje, że Gubin w tym czasie był już miastem ukształtowanym urbanistycznie. Wcześniejszy przekaz źródłowy z 1211 r. stanowi dokument wystawiony przez Henryka Brodatego, w którym zezwala on na bezcłowy przewóz soli z Gubina klasztorowi w Lubiążu. Stąd można wnioskować o duży znaczeniu gospodarczym tego ośrodka, który przypuszczalnie uzyskał prawa miejskie w 1 poł. XIII w. Pomyślny rozwój miasta trwał nieprzerwanie od XIII w. do czasu wojny trzydziestoletniej (1618-1648). Kościół farny wzmiankowany jest już w 1253 r. Ok. poł. XIII w. wzniesiono obwarowania, początkowo drewniano-ziemne, które następnie ok. poł. XIV w. zastąpiły mury umocnienia z bramami miejskimi: Kłasztorną (od pd.-zach. na wprost mostu na Nysie), Krośnieńską (od pn.-wsch.) i Ostrowską (od pd.-wsch.). Położenie na obszarze z natury obronnym ograniczonym wodami rzek i rozlewiskami zdecydowało o kształcie miasta o zarysie nieregularnego czworoboku z trapezowatym rynkiem w centrum założenia. Wychodziło z niego osiem niesymetrycznie rozmieszczonych ulic, z których trzy wiązały się z drogami wylotowymi w stronę Krosna, Żar i Chociebuza. W 2 poł. XIV w. wzniesiony został ratusz. Liczne pożary niszczyły zabudowania, które w okresie średniowiecza były w większości drewniane. Pierwsze budynki murowane zaczęły pojawiać się w XV w. ale jeszcze w wieku XVIII liczne domy mieszkalne posiadały konstrukcję szachulcową. W 1670 r. odnotowano 367 domów w obrębie murów miejskich i 311 na przedmieściach. Dynamiczny rozwój przestrzenny Gubina nastąpił w XIX w.

Budynek wzniesiony został w północnej części miasta, za linią murów miejskich, na terenie nasypowym po fosie, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Lubszy.

Kamienica zbudowana została z cegły pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej, podpiwniczona. Stropy nad piwnicami ceramiczne typu Kleina, na pozostałych kondygnacjach - drewniane. Konstrukcja dachu drewniana. Dach dwuspadowy z kalenicą równoległą do ulicy, kryty dachówką ceramiczną.

Budynek wzniesiono na rzucie prostokąta z sienią na przestrzał umieszczoną centralnie, z klatką schodową w tylnym traktie.

Bryła jest 4 - kondygnacyjna z poddaszem użytkowym. Wzbogacają je balkony, wykusze oraz kaferki.

Elewacje są w całości tynkowane tynkiem cementowo - wapiennym nakrapianym. W sposób dekoracyjny rozwiązana została elewacja frontowa, 7-osiowa w części centralnej zaakcentowana pseudoryzalizem wzbogaconym loggiami i balkonami. Skrajne osie podkreślone zostały przez wykusze na wysokości II i III kondygnacji. Układowi temu podporządkowany jest rytmiczny układ trzech kaferków wykonanych w konstrukcji szachulcowej, przekrytych 3 - spadowymi daszkami.

Parter budynku przystosowany pierwotnie do funkcji handlowej oddzielony jest od wyższych kondygnacji boniowaniem. Wejście główne do kamienicy umieszczone jest centralnie i zamknięte półkoliście. Pozostałe otwory okienne na wyższych kondygnacjach budynku mają formę prostokątów poza oknami w wykuszach i pseudoryzalizie, które zamknięte zostały łukami kotarowymi i koszowymi. Pozostałe otwory wejściowe i witryny sklepowe przesklepione są odcinkowo. Elewację wzbogacają płyciny dekoracyjne z ornamentyką roślinną, występujące w balustradach balkonów oraz w wykuszach, które zdobią dodatkowo - przedstawienie krasnala z aparatem fotograficznym oraz sowy - wmieszczone w zwornikach ponad oknami wykuszy na wysokości I piętra.

Zachowała się oryginalna stolarka okienna i drzwiowa jak również posadzka lastrykowa w sieni.

W budynku występuje instalacja wod.-kan., elektryczna i gazowa.

14. Kubatura

6948,2 m³

15. Powierzchnia użytkowa

1086 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

mieszkalno - usługowe

17. Użytkowanie obecne

mieszkalno - usługowe

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

1962 - częściowa wymiana stropów,
z drewnianych na ceramiczne (wynik
pożaru)

1992 - przełożenie dachu ceramicznego

19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy,
konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Elementy konstrukcyjne budynku - stan dobry.

Ściany wewnętrzne i zewnętrzne zawilgocone z ubytkami
tynku.

Pokrycie dachu - nieszczelne, z ubytkami.

Rynny i rury spustowe - kwalifikują się do wymiany,
stolarka okienna i drzwiowa wymaga konserwacji.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Remont dachu, wymiana rynien i rur spustowych i osuszenie
budynku.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Przeprowadzona w Archiwum Państwowym w Zielonej Górze z/s w Wilkowie kwerenda archiwalna nie wykazała materiałów dotyczących obiektu (brak Akt Policji Budowlanej). Jedyny przekaz kartograficzny, na który natrafiono to plan miasta Gubina z 1929 roku w skali 1: 5000, na którym zaznaczono w/w obiekt.

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst.....mgr Marlena Kopij.....
imie, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki.....
imie, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.....mgr Marlena Kopij.....
imie, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

22. Bibliografia

1. H. Jensch, Geschichte der Stadt Guben, Guben 1925,
2. Studia nad początkami i rozplanowaniem miast nad środkową Odrą i dolną Wartą, prac. zbior. pod red. Z. Kaczmarczyka i A. Wędzkiego, t. II, Zielona Góra 1970,
3. St.Kowalski, Zabytki województwa zielonogórskiego, Zielona Góra 1987,
4. W. Korcz, Szkice z dziejów miast środkowego Nadodrza, Zielona Góra, 1985.

23 Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

1. Miejscowość

GUBIN

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

kamienica przy ul. Roos-
velta 8

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

c.d. pkt 12., plan miasta Gubina z 1929 r

c.d. historii ... (pkt. 12)

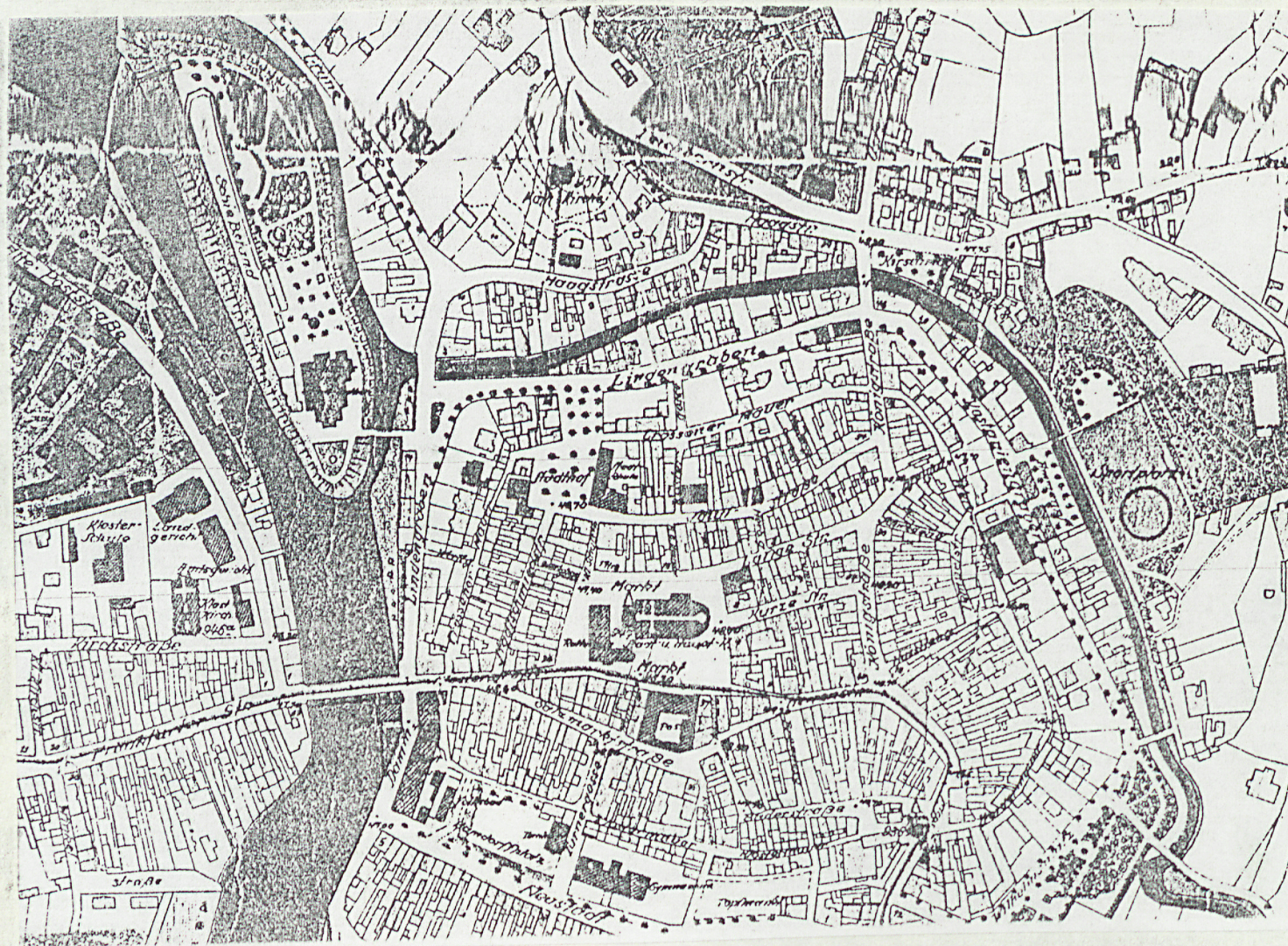
co wiązało się z rozwojem przemysłu. Zabudowę objęte zostały nowe obszary położone wokół średniowiecznego centrum - w pierwszej kolejności nad Nysą, po zach. stronie rzeki. Rozwinęło się tu budownictwo przemysłowe, powstał dworzec kolejowy i nowa dzielnica mieszkaniowa. Zmieniły oblicze również stare przedmieścia na wsch. brzegu Nysy - Krośnieńskie i Ostrowskie, których zabudowa zajęła rozległe tereny na pn. i wsch. od centrum. Na terenach tych powstała zabudowa mieszkalna w większości o charakterze willowym jak również liczne gmachy użyteczności publicznej, stadiony, parki i zakłady przemysłowe. O dynamicznym rozwoju miasta świadczy fakt, że o ile w 1850 r. odnotowano w Gubinie 1134 domy mieszkalne, to już w 1900 r. było ich 3000. Konsekwencją prz. strzennego rozwoju miasta było wyburzanie miejskich obwarowań. Rozbiórkę średniowiecznych fortyfikacji rozpoczęto już w XVIII w., proces ten nasilił się w wieku XIX. w 1810 roku zburzono Bramę Krośnieńską, w 1820 - Bramę Ostrowską (zachowała się z niej wieża). W 1834 r. zasypano fosę. Ulica Roosvelta (dawna Lindengrabenstrasser) stanowi teren nasypowy po fosie miejskiej i wytyczona została po 1834 roku. W k. XVIII w. istniały tu jeszcze budynki mieszkalne w luźnej zabudowie, które w wieku XIX i pocz. XX zastąpiły wysokie kamienice mieszczańskie, w pierzei pn. noszące charakter zwartej zabudowy. Na planie miasta z 1929 r. widoczny jest podział parcelacyjny tej ulicy oraz omawiany budynek nr 8, który przylegał do sąsiedniego budynku nr 10. Po jego zachodniej stronie zachowany był miedzuch. Kamienica ta wzniesiona została prawdopodobnie na przełomie XIX/XX w., na co wskazuje jej forma architektoniczna (operowanie elementami charakterystycznymi dla neo- stylów jak boniowanie, wykusze, łuki, dekoracja sztukatorska fasady). Nie zachowały się akta policji budowlanej - w związku z tym nie jest znane nazwisko budowniczego tego obiektu i jego pierwszego właściciela.

Wkładkę założył: mgr Marlena Kopyj

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

1. Miejscowość

Gubin

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

kamienica ul. Roosvelta 8

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia

Wkładkę założył: mgr Marlena Kopij
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

